

Könyvtárhasználat és szakirodalmi információkeresés c. tárgy oktatása virtuális környezetben

Kristóf Ibolya
Szent István Egyetem
Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

kristof.ibolya@lib.szie.hu

Tartalom

- Változások: jegyzet, követelmények
- Tananyag: kiemelt témakörök
- Feladattípusok
- Fejlesztési irányok és lehetőségek

5 év története

- Változások:
  - Jegyzet
  - Követelmények
  - Kontaktórák száma
  - Hallgatói létszám

Kezdetek

- Több blokkos kontaktórák
- A blokkok végén papír alapú kérdéssor
- Tanórán kívüli időpontokban
- Nappali és levelező is
- 1 kar 2 szak
- Moodle nélkül

2008. szeptember

- Moodle
  - az óra és a számonkérés eltolódhatott
- Papír alapú jegyzet és „papír” tesztkérdések
  - Feleletválasztás
  - Igaz-hamis

„Papír” tesztkérdések

1 Az elektronikus dokumentumok esetében a felhasználáshoz is szükség van bizonyos technológiára, amitől függ a dokumentum megjelenési formája is.
Pontok: 1

Válasz: Igaz
 Hamis

Elektronikus dokumentumok
gyors változása, hozzáférése

2 Megjelenés gyakorisága szerint melyik eseti dokumentum?
Pontok: 1

Válasszon legalább egy válaszlehetőséget.

a. többkötetes lexikon
 b. folyóirat
 c. könyvsorozat
 d. kétkötetes könyv

Dokumentumtipológia
← hivatkozás

3 A tudománymetria módszer, amely rangsorolja a folyóiratokat és a benne megjelenő tudományos publikációkat idézettségük szerint.
Pontok: 1

Válasz: Igaz
 Hamis

4 A könyvtári ABC eltér a megszokottól, ugyanis nem veszi figyelembe a magánhangzó-hosszúságot, a többjegyű mássalhangzók jegeit pedig külön-külön veszi figyelembe.
Pontok: 1

Válasz: Igaz
 Hamis

Hagyományos, cédulakatalógusokban
való keresést segíti

Tananyag – kiemelt témakörök

- Dokumentumtipológia
- Keresési technikák
- Könyvtári katalógusok használata
  - Konkrét könyvtár katalógusa
  - Különböző könyvtári katalógusok, adatbázisok
  - Több adatbázisban egyszerre
- Szabadon hozzáférhető és a könyvtár által előfizetett adatbázisok
- Hivatkozás

Dokumentumtipológia

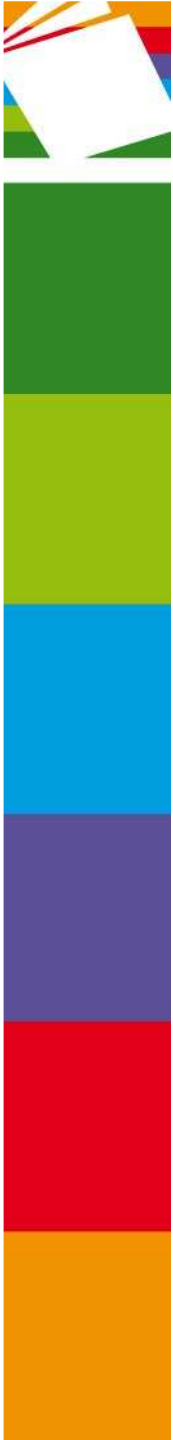
Papíron

- Dokumentumot kap: felismerése, jellemzői
- 2 dokumentumjellemzőt húz, mondjon rá példát

Keretrendszerben

- Mi jellemző az alábbi dokumentumra?
- 2 dokumentumjellemző alapján írjon példát

Keresési technikák

Papíron:

- Könyvet kap, adjon neki tárgyszavakat, majd hasonlítsa össze a könyvtári katalógusban lévőkkel

Keretrendszerben:

- Keresse meg a dokumentumot, milyen tárgyszavai vannak

Keresési technikák

Logikai operátorok:

- Címek, témakörök megadva – kérdés: a logikai operátor
- Keresőkifejezések és logikai operátor megadva – melyik lehet találat

Mi lehetett a keresőkifejezés, ha az alábbi témakörben kaptunk dokumentumokat? Párosítsa össze!

mezőgazdasági adatok, kivéve a Magyarországiak

Húzd ide a választ!

Magyarország NOT mezőgazdaság

Hollandia mezőgazdasága

Húzd ide a választ!

mezőgazdaság NOT Magyarország

Magyarország földrajza

Húzd ide a választ!

Magyarországra vonatkozó adatok, kivéve a mezőgazdasági adatok

Húzd ide a választ!

Magyarország turizmusa

Húzd ide a választ!

Keresési technikák

Helyettesítő karakterek

- Keresőkérdés megadva - melyik lehet találat
- Találatok megadva - mi lehetett a keresőkifejezés

Kaphatjuk-e találatként az alábbi kifejezéseket, ha a keresőkérdés **turizmus*** volt? Párosítsa össze!

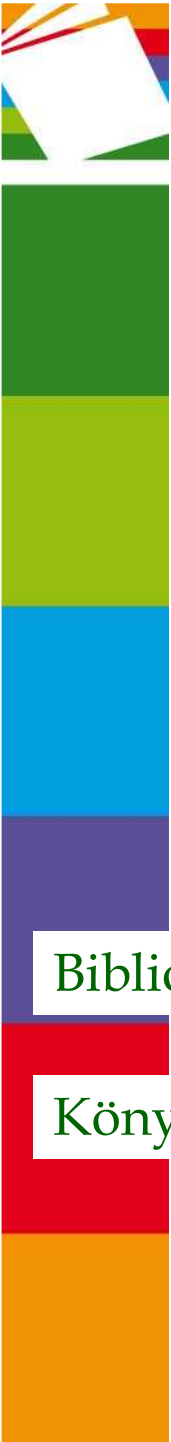
turizmusáról	Választás... ▼
turizmusa	Választás... ▼
turizmusról	Választás... ▼
turizmusban	Választás... ▼
turizmusfejlesztés	Választás... ▼

Leadás

Mi lehetett a keresőkifejezés, ha az alábbi kifejezések szerepelnek a találatokban: foglalkoztatásról, foglalkoztatásban, foglalkoztatására, foglalkoztatáspolitikára?

- Válasszon egy választ.
- a. foglalkoztatás?
  - b. *foglalkoztatás
  - c. foglalkoztatás*
  - d. foglalkoztatás?????

Leadás

Könyvtári katalógusok használata konkrét könyvtár

Papíron:

- Cédulát kap, keresse meg, hozza oda

Keretrendszerben:

- Dokumentum keresése, különböző kérdésekre válasz

Bibliográfia – I/N, hol?

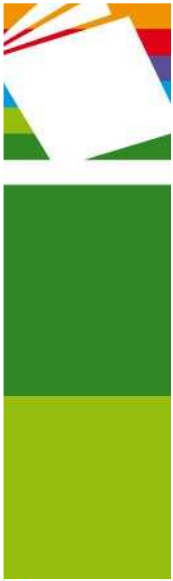
Könyv helye a polcon.

A SZIE KDKL Könyvtárában meglévő, Hitz, Harald által is írt *Das köstliche Österreich und benachbarte Regionen* című könyv

A kölcsönzőtermi példány(ok) a(z) található.

A könyv az alábbi földrajzi térségekkel foglalkozik:

- Ausztria, Németország
- Győr-Moson-Sopron megye, Fertő-táj
- Budapest, Vas megye, Fertő-tó, Ausztria
- ...

Könyvtári katalógusok használata

különböző könyvtári katalógusok, adatbázisok

A keresett
szerző:

Sik Endre

SZIE KDKL	MATARKA	HUMANUS	OPKM	SzocioWeb	EPA	MEK	MDK
-----------	---------	---------	------	-----------	-----	-----	-----

Találatok száma
szerzőre:

1	74	170	8	229	0	2	0
---	----	-----	---	-----	---	---	---

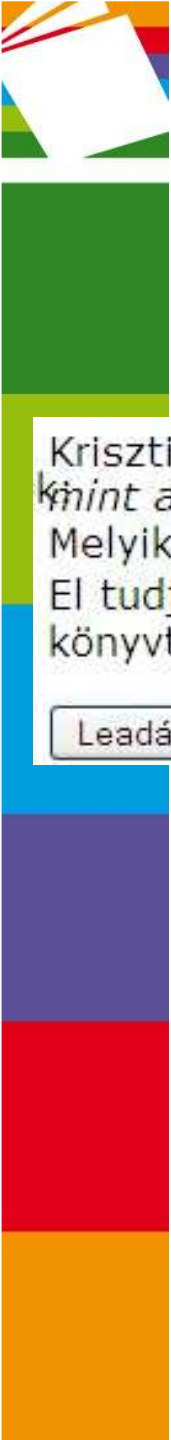
A keresett cím,
tárgyszó

Diszkrimináció a plázában, tárgyszó: diszkrimináció

SZIE KDKL	MATARKA	HUMANUS	OPKM	SzocioWeb	EPA	MEK	MDK
-----------	---------	---------	------	-----------	-----	-----	-----

Találatok száma
címre,
tárgyszóra:

25	111	115	105	1133	3	5	0
----	-----	-----	-----	------	---	---	---

Könyvtári katalógusok használata több adatbázisban egyszerre

Krisztián Bélának 2008-ban megjelent egy cikke *Az andragógus
kínint a versenyhelyzet erősítője* címmel.

Melyik folyóiratban jelent meg ez a cikk?

El tudjuk olvasni ezt a cikket a SZIE KDKL-ben? Igen, mert a
könyvtárnak **[arab számmal]** óta jár a folyóirat.

Milyen raktári jelzet szükséges ehhez?

Leadás

Melyik kötetben található Krisztián Béla *A vállalatok és az
kandragógia* című tanulmánya az **OPKM** katalógusa alapján?

Mikor jelent meg a tanulmánykötet? **[arab számmal!]**

Mely oldalakon található a tanulmány?

Ezt a tanulmányt el tudjuk-e olvasni a SZIE KDKL könyvtárában
is? Ha igen, hol található belőle példány?

- igen, a csak KDKL-nek van meg
- igen, mert tanszéknek és a KDKL-nek is megvan
- igen, tanszéknek megvan
- nem, mert nincs meg a könyvtárnak

Szabadon hozzáférhető és a könyvtár által előfizetett adatbázisok

Papíron:

- Találatok száma
- Találatok száma, különböző logikai operátorokkal

Keretrendszerben:

- Konkrét cikk lekeresése, a rekord értelmezése
- Konkrét folyóirat lekeresése, a feldolgozott idő és mód

Hivatkozás

Papíron:

- Dokumentumot kap, hivatkozzon rá
- Mire hivatkozik?

Keretrendszerben:

- Mire hivatkozik?
- Mi a hiba az alábbi hivatkozásban?
- Melyik a jó?
- Milyen adatokat szükséges megadni?
- Sorrendbe rendezés

Hivatkozás - feleletválasztás

5

Melyik a helyes forma folyóiratcikkre történő hivatkozás esetén? (A jegyzetben használt szabályok szerint.)

Pontok: 1

Válasszon egy választ.

- a. Marján Attila: Az euró kilátásai. In.: Európai Tükör, 2007. 12. évf. 9. sz. p. 30-47.
- b. Marján Attila: Az euró kilátásai. Európai Tükör, 2007. 12. évf. 9. sz. p. 30-47.
- c. Marján Attila: Az euró kilátásai. In.: Európai Tükör, 9. sz. p. 30-47.
- d. Marján Attila: Az euró kilátásai. In.: Európai Tükör, 2007. 12. évf. 9. sz.

1

Mely adatokat kötelező feltüntetni könyvre történő rövidített hivatkozás esetén?

Pontok:

--/1

Válasszon legalább egy válaszlehetőséget.

- a. fordító
- b. a könyv elsődleges szerzője/szerzői
- c. sorozati adatok
- d. ISBN

Leadás

Hivatkozás - párosítás

3 Könyvrészletre történő hivatkozásnál mely adatokat szükséges minden esetben megadni?

Pontok: 1

könyvrészlet oldalszámai

Húzd ide a választ!

a könyvrészlet fordítója

Húzd ide a választ!

a gazdadokumentum eredetei címe

Húzd ide a választ!

gazdadokumentum adatai

Húzd ide a választ!

csak részletes hivatkozásnál szükséges feltüntetni

rövidített hivatkozásnál is feltüntetendő

1 A jegyzetben ismertetett hivatkozási szabályok szerint mely adatokat szükséges feltüntetni könyvre történő hivatkozás esetében?

Pontok: --/1

fordító

Választás...

cím

Választás...

terjedelem

Választás...

alcím

Választás...

megjelenés éve

Választás...

Leadás

Hivatkozás – sorrendbe rendezés

1 Tegye az irodalomjegyzék szerinti sorrendbe a következő

neveket!

Pontok:
--/8

Szűcs 2007.

Kovács A. 2008.

Kovács I. 2006.

Nagy L. 2006/a.

Nagy L. 2006/b.

Nagy F. 2008.

Nagy L. 2007.

Kovács F. 2005.

Nem tudom.

Leadás

1 Tegye a könyvrészletre történő hivatkozás elemeit a megfelelő

sorrendbe!

Pontok:
--/4

könyvrészlet helye a könyvön belül

könyvrészlet szerzője

megjelenési adatok (hely, kiadó)

megjelenés éve

könyvrészlet címe

könyv címe

kiadásjelzés

könyv szerzője

Nem tudom.

Leadás

Fejlesztési irányok és lehetőségek

- További kérdések, feladatok:
  - A keresés folyamata
  - A keresőkérdés megfogalmazása
  - Releváns keresőszavak kiválasztása
  - Több adatbázisban való keresés
  - Hivatkozás
- Konktaktóra nélküli kurzusok kidolgozása
- Súlyozás az egyes kurzusok között

Köszönöm a figyelmet!

Kristóf Ibolya
Szent István Egyetem
Kosáry Domokos Könyvtár és Levéltár

kristof.ibolya@lib.szie.hu